

Свистун О. Особливості державного валютного регулювання в Україні // Актуальні проблеми та перспективи розвитку економіки України (9 листопада 2016 р.) / відп. ред. Л.Г. Липич. – Луцьк : Вежа – Друк, 2016. - с.262 – 264.

Свистун Оксана Миколаївна
*студентка Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки*
Науковий керівник: Борисюк О. В.
*доцент Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки*

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Обіг та використання іноземної валюти є однією з найважливіших сфер державного регулювання у будь-якій країні. Проблеми валютного регулювання та контролю набули на сучасному етапі особливої гостроти в умовах, коли відбувається глобалізація процесів, що розгортаються у світовому господарстві, і можуть суттєво вплинути на економічне становище країн і регіонів.

Однак, на сьогодні, питання теорії і методики валютного регулювання не знайшли досить глибокого висвітлення. Проте є дослідження щодо розвитку системи валютного регулювання в Україні. Так, Ольга Владимир обґрунтовує необхідність розробки комплексної програми реформування валютного регулювання в Україні та описує її основні положення. Дослідження Філіпенко Т. В. стосуються розвитку концепції валютної політики. Автор робить акцент на обґрунтуванні її структури та інструментів реалізації.

Валютне регулювання – це система взаємопов'язаних механізмів державного та ринкового регулювання курсу валюти та руху валютних цінностей на національному та міжнародному рівнях. Щодо поняття “державне валютне регулювання”, то під ним розуміється сукупність форм та заходів, які запроваджуються уповноваженими державними органами на національному та міжнародному рівнях в межах законодавчо встановленого порядку відповідно до цілей валютної політики.

Розуміння суті валютного регулювання значною мірою визначає характер дій держави у цій сфері, дозволяє виявити глибинні взаємозв'язки між валютним регулюванням та економікою в цілому. Заходи держави мають посилювати та доповнювати дію ринкових механізмів, а не суперечити їм. Саме такий підхід дозволяє досягти бажаних результатів в сфері валютного регулювання в більш стислі терміни, а також із значною економією бюджетних коштів.

Ефективність державного валютного регулювання залежить від того, чи то економічним чи адміністративним методам надається перевага. Найбільші результати дають економічні методи: коли для досягнення поставленої мети держава створює суб'єктам господарської діяльності сприятливі умови, які заохочують їх до необхідних дій.

Правовий режим валютних відносин в Україні можна визначити як режим валютних обмежень. Його сутність полягає в законодавчій й адміністративній забороні, лімітуванні (регламентації) операцій з валютою або валютними цінностями. За цих умов особлива роль у системі валютного регулювання належить ефективній організації валютного контролю. Основними об'єктами контролю є: регулювання переказів та платежів за кордон, вивозу капіталу, репатріації прибутків, золота, грошових знаків та цінних паперів; обмеження вільної купівлі та продажу іноземної валюти; обов'язковий продаж державі частини одержаної іноземної валюти в обмін на національну валюту за офіційним курсом [2, с. 174].

Виконання функцій валютного контролю покладено на Національний банк України, уповноважені банки, Державну фіскальну службу України, Міністерство зв'язку України, Державний митний комітет України. В цьому контексті найбільш серйозним недоліком є відсутність органу, який би розробляв загальнодержавну політику валютного контролю.

Особливе значення для України на сучасному етапі має також підвищення ролі інститутів валютного регулювання. Це передбачає, по-перше, чітке окреслення у законодавстві повноважень державних органів в сфері валютних відносин. А по-друге, ефективне виконання покладених на ці інститути функцій [3, с. 38].

Отже, важливу роль для створення дієвої системи валютного регулювання в Україні має узагальнення відповідного досвіду зарубіжних країн. Це дозволяє суттєво знизити державні витрати на пошук шляхів розв'язання існуючих проблем.

Також для характеристики перспектив розвитку системи валютного регулювання країни необхідно виділяти короткострокові (до 1 фінансового року) та довгострокові (на 4-5 років) цілі та пріоритети в цій сфері. Відповідно до них, та з урахуванням поточних та стратегічних завдань розвитку національної економіки, мають розроблятися короткострокові та довгострокові цілі валютної політики. Так, до основних цілей короткострокової валютної політики України доцільно віднести: удосконалення діючої системи валютного регулювання, забезпечення стабільного функціонування національної грошової одиниці, гармонізація інтересів експортерів та імпортерів. Метою ж довгострокової валютної політики України має бути забезпечення макроекономічної стабільності, створення та підтримання умов довіри до національної валюти.

При визначенні перспектив розвитку системи валютного регулювання України обов'язково мають враховуватися особливості валютних політик зарубіжних країн, оскільки економіка України є відкритою, а отже, й залежною від дій основних зовнішньоекономічних партнерів.

Список використаної літератури:

1. Андронов О. Розвиток системи валютного регулювання в Україні // Закон і бізнес. - 2002. - № 42-43. - С. 46-47.

2. Владимир О. Особливості регулювання валютних відносин з боку держави та національного банку України: реалії сьогодення та шляхи оптимізації / О. Владимир // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 3 (28). – С. 174–184.

3. Карлін М. І. Управління державними фінансами: [навч. посібн.] / М. І. Карлін, О. В. Борисюк. – Луцьк : ПП Іванюк , 2013. – 273 с.